

hudega täidetud waenlaste sõjalaewad, enamiste kõil auuruga aetawad, ridas kalda ligikal, kust nende suurtükide kuulid ja tulega täidetud pombid kaugele randa ulatasid ja mõne wahwa mehe meie sõawääst murule sirutasid. Si olnud weikes linnakeses üht ainust nii jämeda kuulikandjat suurtüki, kelle laeng laewadeni oleks ulatanud. Veel wähäm wõis neist weikest suurtükidest abi loota, mis ratsulõditew artillerii wägi ratastel oma kaasas weab. Need ei jõua jämedama linna wallide ja laewa suurtükide wasta midagi. Eest seda mööda, kuda suurtük püssi-rohtu ja kuulitaskust tarwitab, jookseb ka tema laenge määr, mõnikord penikoorma kaugusele.

Wenewäa ülempäälil tundis silmapilgult, kuda tema pisuke wäähulk perela waenlase wasta midagi ei mõnunud, weel wähäm nende kaldale tulikut jõudis ärakeelata, sellepärast wõttis kawal mees nõuiks, sõawäega rannast kaugeemale maa poole taganeda, kuhu laewade suurtükid ei ulatanud. Seal lootis ta lähämal seiswad wäge lisaks koguda ja aegamööda waenlastele hambaid näidata. Enne taganemist laskis ta kõil eest ärähäwitada, mis kaasa ei wõinud wõtta ja kellest waenlastele kasu oleks wõinud sigineda. Mõnda sütitati magasid ja moonaidad minnes põlema, häwitati kaewud ja wee-allikad ära, et waenlased keelekastet ei leiaks. Vigimail külades asuw rahwas põgenes igas kohas kiirest sõapalku, ja mõni peremees pani oma kääga tulekuke kattuksele laulma, et waenlased tema palehigis korjatud warast midagi tulu

ei pidand saama. See läbi ei leidnud waenlased iljemine ei rahwast ega moonu kuskil ees, waid pidid selle turwul elu ülespidama, mis laewul Warua linnast kaasa oli wõetud, ja kui palju nemad sest hobuse ja enda koormal edasi jõudsid wedada. Waenlaste ülemad päälilud mõistsid sedamaid, et kui meelega nalja hädasse ei tahaks langeda, nende tee üksnes merekallast mööda wõimalik oli, kus laewad neile kui lüpsilehmad igal silmapilgul moonu, sõawara ja muud tarbliku lisaks wõisid anda, nõnda kui kogemata hädapakitusel Wenelaste wasta tugi jagada. — Seda tarkust oli juba suut Prantsuse keiser Napoleon I. õpetanud, kes wäga kawal ja wahwa sõapäälik oli, ehk ta kül üksford ise andeksandmata selle õpetuse wasta elsis, kui ta 1812 põhjato wäähulgaga Moskau linna peate tungis, seläbi iljemine oma kuulsa sõawäe Wenemaa lumehangedesse matis ja wiimaks rügiwalitsuse katus. — Seal oli jälle ühe kõrgema sõrm awalikult nähtaw, kes maa-ilmu wägewatele raea ette tehes ütleb: „nii pikale, aga ei mitte kaugeemale!“

Reie wägi taganes wäga korralihte samu sammult waenlaste eest, ja et nemad kuskil teed ei saaks eeswidi takistama, sellepärast jäteri kassakaid ja muud fergemad hobuwäge niipalju seljawarjuse järele, kui tarwis oli, waenlasti teel kiusata. Suurem wäe osa tahtis, kuda ülemal nimetasin, lisa kerjata ja mõnusat lahingi paika otsida, kust wastahakamine wõimalik näitaks.

Wene kassakate kiirus ja julgus on maa-ilmu